

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Francisci Arias, Societatis Iesv Theologi, Tractatvs
Tres spirituales**

Arias, Francisco

Coloniæ Agrippinæ, 1603

Cap. 4. Quomodo mortifica[n]da sint inordinatis voluntatis affectiones, vt
curiesitas, vimia[que] familiaritas, & id genus aliæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59574](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59574)

DE MORTIF. VOLVNT. 339

ordinata & Deo ingrata, nam vt S GRB *In. 1. Reg. 6. 15.*
GORIVS scribit, qui propriam volunta-
tem sectantur, sepe arbitrantur opera
sua grata esse. Deo, & tamen ab eo,
licet grandia sint & præclara, minimè
approbantur.

CAPVT III.

Quemadmodum mortificanda sit pro-
pria voluntas cum suis inordinatis
affectionibus, vt curiositate, fa-
miliaritate nimia, alijsq;
huiusmodi.

AFFECTIONES prauæ, quas
supradiximus oriri ex volun-
tate propria, in hunc modum
mortificandæ sunt. Curiositas com-
prehendendam artium, historiarum
& fabularum mortificatur, si apud a-
nimum nostrum constituamus nulli
rei cognoscendæ operam dare, quàm
quæ status & officij quod gerimus le-
gibus congruat & ad maiorem Dei
gloriam, proximique salutem procu-
randam proficit. Sic loquitur S. Paulus.
Dico, inquit, per gratiam, qua data
est mihi, omnibus, qui sunt intra vos: *Rom. 12.*

non plus sapere . quam oportet sapere .
sed sapere ad sobrietatem . hoc est , e
moderatione , quam ratio postulat , nō
arrogare sibi nimium , sed humiliter
de se sentire , non inuestigare quæstio-
nes curiosas , sed fidei , bonorumq; mo-
rū documēta , vt exponit B. Anselmus .

CYRIOUSITAS inquirendi in vitam
alterius mortificanda est deinde lo-
las virtutes & pia opera proximorum
cognoscendi , non autem defectus , ni-
si quos ex officio , vel ex caritate con-
gere possimus alia siquidem indaga-
re noxium est . iste S. Gregorio . cum
ait . Graue curiositas est vitium . qui-
dum cuiuslibet mentem ad inuestiga-
dam vitam proximi extrinsecus auertit .
sæpe et sua vitima absolit . vt alius
sciens se noscat : Et curiosus animus . qui
so peritus fuerit alieni meritis sancto
et ignarus sui . Curiositas vero cognos-
cedi res occulta . vel futura contingenti-
bona vel mala . quæ indocti vocant bo-
nam vel malam fortunā . mortifica-
da est studio magno non cognoscendi
vel scrutandi alia . quā diuini litterarum
patefacta . & fructuosa sint ad præfata
legē diuinā . ac peccata cauēda . in hoc
omni curiositate nō solum . est inordi-

hom. 36. in
Euang.

DE MORTIF. VOLVNT. 341

natio, sed periculum ne quis fallatur à
dæmone, qui curiosis huiusmodi reb⁹
se immiscere cōsuevit, quæadmodum
Ecclesia nos cōmonet in quodā decre
to his verbis. *His portētis per diabolū*
fallaciā illudatur curiositas humana.
quādo id impudētē appetit scire, quod
nulla ratione cōpetit eis inuestigare. Hac
potestas immūdis spūs ib⁹ deo datur. vs
peruerjos sibi aptat, hoc est prauos homi
nes seducat. Certē sācti voluerūt seruū
dei tā alienū esse à curiositatis vitio, vt
S. DOROTHEVS inter alia documenta
grauissima virtutum amarioribus da
ta, tradat & hoc, vt quoties donū vel
cubiculū amici ingressus fuerit, nullo
modo curiosus sit in cōsiderandis &
scrutādis rebus, quæ in eo reperiuntur.

AFFECTIO contendendi vel rix
andi mortificanda est, non solum quā
do causam nullam habet licet inten
dendi alteri, sed etiā quādo habet: ita
quæ cū bis serūe rationem iustitiæ suæ
causæ reddiderit, aduersarius verò in
iustē repugnet, taceat potius, quàm li
cem prosequatur, & vinci malit, quàm
vincere. Sic faciet actū magnæ caritatis
cū proximo, sublatos scilicet cōniū rixatū

Q 4

& altercationum, quæ inde oriri poterant, fomēto. Humilitatis quoque exemplum non exiguum dabit, quod vinci potius, quàm vincere studuerit: imò & caritatis in Deum, quòd hoc factò omnia bella, quæ nasci poterant, refecārit. Quam ob causam dicit sapiens: separa te à contentionibus, & peccata euades. Huius exemplum dedit

Ecc. 28.

hom. 36. in

Euan.

B. GREGORIUS, qui cum sententiam suam de quodam Euangelij argumento exposuisset, mox subiicit, si quis contrarium sentiat, se salua fidei veritate se potius velle alienæ sententiæ subscribere, quàm cum aliquo contendere. Hoc monitum de mortificanda propria voluntate in contentionibus tantquam magni momenti commendat

In vita

spir. c. 3.

S. Vincentius Ferrerius: in rebus humanis, inquit, etiam si contra omnem rationem, quis tibi litem moueat, non tuam, sed illius sequere voluntatem: maioris enim pretij est iacturam fidei, re rei temporalis, quàm tranquillitatis cordis perdere, quæ perditur alteri repugnando. Quod si de re spirituali sit, etiam si tibi tua causa videatur præstantior & sanior, non tuæ, sed alterius

DE MORTIF. VOLVNT. 948

rius obsequare voluntati, nec plus fieri poterit circa peccatum, quia ex contentione maiorem iacturam facies humilitatis & internæ pacis, quàm utilitatem capies ex defensione partis favoris.

CÆTERVM, quãdo qui tecum de re aliqua cõtrouersia habet, persuadere tibi voluit aliquod malũ, vel quod impediatur spiritale profectũ, vel maiorem Dei gloriam, etiamsi ei neque credere debeas, neque parere, non tamen debes cum illo contentionem prosequi, vel animo ex cruciari, sed omni studio ex parte tua adhibito, negotium totũ Deo committere. Ac nõis, Deum nõ quam id permitturũ, sibi non foret conducibile, experientiaque ipsa discas, impedimentum, quod in cursu pietatis tibi obijere suo litigandi desiderio voluerit, cessurum in vberiorum animæ tuæ profectum, ac ad finem & scopum, quò collimasti, melius de facilius peruenturum.

Hæc omnia monet S. Vincentius, accurateque docet, quemadmodum propria voluntas mortificanda sit in liti *cap 31.*
quã de te copiosius infra agemus.

Q 5 VO.

VOLUNTAS præterea mortificanda
 est, voluntati maiorem & superiorem
 fideliter obsequendo, & gubernatio-
 nem eorum in omnibus rebus optan-
 do. In rebus quoque multis non sibi
 subijcēdo æqualibus & inferioribus,
 ut monet S. PETRVS, *Subiecti, inquit, &*
scite omni humane creaturæ propriam Deo
 quod sanè est opus magnæ humilitatis
 & subiectionis. Mortificanda item
 est in multis rebus quas rogatur, in
 consilijs quoque, quæ a iis aliorum
 sententijs, agitur in omnibus com-
 munitatis nostris posthabitis, id est in
 rebus, quod ad maiorem Dei gloriam
 & salutem nostram & proximi
 morum saltem videatur. Mortificanda
 est & imaginatio vel phantasia, per
 hęc ad rerum diuinarum contemplationem
 & ad rerum salutarum
 Ad retinendam autem caritatem & a-
 micitiam vnionem mortificanda est
 natura, ut se in rebus licitis conformare
 & conetur in omnibus. Familiari-
 tatem amicitiam & consuetudines, quæ
 cessare non solum, & seruiunt sibi
 viles, otiosas, & inuicem
 soluendæ sunt, quia animum ma-

1. Pet. 2.

DE MORTIF. VOLVNT. 30

in modum lædunt & distrahunt.

IMPRIMIS autē ijs qui in Cōgregatio-
nemulcorū viuunt cauendū est, nā si
sec^o fiat, colloquia fr̄e de reo^o vanis &
inutilib^o, nō autē de spiritualib^o & di-
uinis instituantur, crebrē incidūt ob-
murmuratōnes cōtra superiores & ali-
os, arcana multa, quę silentio premēda
erūt, nullo fructu padūtur. & alia non
parua damna animis inferuntur. Hec
documentū reliquit & BASILIUS. Qui,
inquit, viuunt in cōmuni viatorum vel *serm. 2. de*
fœminarum cœtu, nō plus vnum quā *inst. mon.*
alterum diligāt, non cum hoc potius,
quā cum illo cōuertentur: cum enim
ęqualem omnibus debeamus charita-
tem, quā si peculiāres illę familiarita-
tes incūtur, violatur iustitia. qui enim
maiori amore prosequitur vnū, quā
aliū, declarat se alios nō amare periclitē
Deinde multe ex priuatis illis amicitii-
j & congressibus nascuntur suspicio-
nes & inuidiæ. Quare profus extermin-
nande sunt. Neq; inde consequetur,
si equaliter omnes amādi sint, aiquid
deactum in honore maiorum & su-
periorum: nam, sicut in membris cor-
poris accidit, licet equaliter omni-

Q. 6 b. 6

bus compatiatur, totumq; corpus
ad quod s. curandum inclinemus, in-
men nō idēdō honorem suum prima-
rijs, magisq; necesse s. detrahimus,
sic in societate multorum, licet equi-
liter omnibus amoris officia detra-
mus, non idēdō suū honorem &
venerationem negamus maioribus &
dignioribus. Hec omnia B. BASTI-
VS, qui magna verborū exaggeratione
hanc doctrinam virget, pro monastica
& cenobitica vitæ institutione ac ser-
uatione.

DENIQ; seruo Dei incumbit cogita-
re eandem voluntatem suam in rebus
quis omnibus rebus similibus & in
prorsus, vt paratus sit suo solatio & in-
luptate priuari, vt consoletur & robo-
ret alios: vt commodis suis aliquid de-
trahat, quo possit providere aliorum
inopie, vt liberalis sit in largiendo, &
non importunus in petendo, vt aliorum
lapsus & imperfectiones moderate se-
rat, sicut vellet ferri suas: ac denique
non ante aliquid tenet aut aggredie-
tur, quā in trutinā iudicij expende-
rit, quid facere conueniat, ac tandem
faciat, non quod propriæ voluntati, quæ

DE MORTIF. VOLVNT. 347

ducit ad perditionem, sed quod volun-
tati diuinæ, quæ sanctificat & saluat a-
nimas nostras, responderit.

CAPVT. V.

Quam vile, magniq; momenti sit ex-
ercitium mortificandi propriam
voluntatem.

QVAMVIS omnis mortificatio
admodum vilis sit & salutaris
vt qua nobis conciliamus
Deum, imitamur CHRISTVM domi-
num, animamq; varijs virtutum or-
namentis, vt diximus, excolimus; ta-
men propria voluntatis mortificatio-
ni nihil est antefertendum, siue fructu
spiritualem, siue necessitatem specta-
mus. Nam licet prauæ carnis inclina-
tiones, tentationesq; demonis &
mundi sint fons & radix peccatorum,
tamen nisi consensus propriæ volun-
tatis accesserit, veri peccati rationem
non habet. Quare primaria & propria
peccati radix, cui resecandæ mortifica-
tionis cultellus applicandus est, est vo-
luntas propria. Sic probant & docue-
runt Patres. CASSIANVS enim ita lo-
quitur. *Multa experimentis edocti Pa-*

*lib. 4. de
instit. c. 8.*

Q7.

tres